

Nykvarns kommuns järnvägsnät i Mörby industriområde

Allmänna villkor vid trafikering

Upprättad 2016-04-19

Innehållsförteckning

1. Allmänt	3
2. Kommunens åtaganden	3
3. Järnvägsföretagets åtagande	3
4. Gemensamma åtaganden	3
5. Trafiksäkerhet	3
6. Arbetsmiljö i spårområdet	4
7. Olyckor, röjning och bärgning	4
8. Ansvar och ersättning	4
9. Försäkring	5
10. Avtalets giltighet	5
11. Befrielsegrunder	6
12. Tvister	6

Bilaga 1. Hanteringsregler vid olycka och olyckstillbud

Bilaga 2. Rutiner vid skadereglering

1. Allmänt

- 1.1 Kommunens allmänna villkor utgör generella bestämmelser utöver järnvägsnätsbeskrivningen vid trafikeringsavtal på kommunens järnvägsnät.
- 1.2 Vad som anges i trafikeringsavtal gäller företrädesvis i förhållande till vad som anges i allmänna villkor.
- 1.3 Med järnvägsföretag avses i detta dokument den som utövar eller organiserar järnvägstrafik.
- 1.4 Med part avses i detta dokument de avtalsparter som tecknar trafikeringsavtal.
- 1.4 Kommunens styrande och stödjande dokument publiceras på kommunens hemsida www.nykvarn.se.

2. Kommunens åtaganden

- 2.1 Kommunen skall tillhandahålla infrastrukturen med minst den utformning och kvalitet som framgår av vid var tid gällande järnvägsnätsbeskrivning.
- 2.2 Kommunen skall i god tid, 6-8 veckor före informera järnvägsföretaget om de arbeten som planeras utföras på infrastrukturen och vilka begränsningar som kan uppstå för järnvägstrafiken.

3. Järnvägsföretagets åtagande

- 3.1 Infrastrukturen skall nyttjas i enlighet med vad järnvägsföretaget uppgett vid ansökan och den spårkapacitet som kommunen fastställer.
- 3.2 Järnvägsföretaget skall vid nyttjande av industrispåret efterleva de villkor som framgår av vid var tid gällande järnvägsnätsbeskrivning.
- 3.3 Järnvägsföretaget skall följa upp och via e-post till kommunen redovisa en kvartalsvis sammanställning över nyttjad spårkapacitet, antal vagnar och uppdragsgivare.

4. Gemensamma åtaganden

- 4.1 Parterna skall verka för att ett effektivt underhåll kan bedrivas på infrastrukturen.
- 4.2 Parterna skall så fort som möjligt informera varandra om det uppstår trafikstörning eller fel på infrastrukturen som påverkar tilldelad spårkapacitet.
- 4.3 Särskild överenskommelse kan tecknas mellan parterna vid planering av vissa större underhålls- och investeringsarbeten på infrastrukturen.

5. Trafiksäkerhet

- 5.1 Parterna ska upprätta trafiksäkerhetsinstruktion för respektive verksamhet enligt Transportstyrelsens regelverk (Trafikverkets Trafikbestämmelser för järnväg, TTJ).
- 5.2 Trafiksäkerhetsinstruktionerna utgör gällande regelverk för den personal som utövar operativ verksamhet.
- 5.3 Kontaktpersoner avseende operativ drift av järnvägsverksamhet framgår av kommunens trafiksäkerhetsinstruktion.

6. Arbetsmiljö i spårområdet

- 6.1 Kommunen är övergripande samordningsansvarig för arbetsmiljön inom anläggningen och är arbetsmiljöansvarig för förhållanden som berör infrastrukturen.
- 6.2 Järnvägsföretaget ansvarar för arbetsmiljöförhållanden i dragfordon och vagnar.
- 6.3 Järnvägsföretagets arbete med att undersöka, genomföra och följa upp verksamheten ska ske på ett sådant sätt att ohälsa och olycksfall i arbetet förebyggs och en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås enligt AFS 2001:1.
- 6.4 Järnvägsföretaget ansvarar för eget och inhyrd personal avseende utförande av arbete i spårmiljö och enskild förflyttning till fots inom spårområdet samt personer som är på tillfälligt besök i spårområdet och som saknar behörighet att vistas i spårområdet.
- 6.5 Kommunens regler för arbetsmiljö och säkerhet vid aktiviteter i spårområde publiceras på kommunens hemsida www.nykvarn.se.

7. Olyckor, röjning och bärgning

- 7.1 Kommunens hanteringsregler vid olycka och olyckstillbud framgår av bilaga 1.
- 7.2 Järnvägsföretaget är skyldigt att innan nyttjandet av infrastrukturen påbörjas visa för kommunen att denne har tillgång till erforderliga resurser för bärgning, antingen genom egna resurser eller genom avtal med annan.
- 7.3 Röjning eller bärgning skall ske omgående efter att röjningstillstånd meddelats eller vid räddningsarbete om det hindrar annan verksamhetsutövare på och i anslutning till infrastrukturen.
- 7.4 Vid röjning ska järnvägsföretaget vara behjälplig genom att ställa fordon och förarpersonal till förfogande, under förutsättning att det kan ske utan avsevärda olägenheter och med beaktande av järnvägsföretagets behörighet.
- 7.5 Järnvägsföretaget svarar själva för kostnader gällande bärgning och röjning av egna fordon och ska i förekommande fall ersätta kommunen för kommunens specificerade kostnader för detta.
- 7.6 Kostnader för röjning eller bärgning som järnvägsföretaget utför åt annan verksamhetsutövare på infrastrukturen kan järnvägsföretaget debitera kommunen efter överenskommelse.

8. Ansvar och ersättning

- 8.1 Såvida inte annat anges i trafikeringsavtalet gäller ansvar och ersättning enligt vad som anges i kommunens järnvägsnätsbeskrivning och allmänna villkor vid trafikering.

Omfattning

- 8.2 Part är gentemot den andre parten inte ersättningsskyldig för annan skada än sakskada som part vållat den andre parten och som i varje enskilt fall överstiger 0,5 prisbasbelopp.
- 8.3 Part är gentemot den andre parten under inga förhållanden ersättnings- eller skadeståndsskyldig för;
 - a) skada som uppkommit med anledning av att motparten inte fullgjort sina åtaganden enligt trafikeringsavtal,
 - b) följskada eller indirekt skada, eller
 - c) skada som uppkommit till följd av förhållande som utgör befrielsegrunder enligt nedan.

- 8.4 Part ska alltid anses ha orsakat den andre parten skada genom vållande om;
- a) skadan orsakats av parts fordon, maskiner eller framförande av densamma,
 - b) skadan orsakats av last, bristfällig förpackning eller felaktig lastning som part omhändertagit för befordra, eller
 - c) skadan orsakats av parts järnvägsnät.
- 8.5 Ersättningskyldighet vid sakskada omfattar sakens värde eller reparationskostnad ej överstigande sakens värde, värdeminskning och stilleståndsersättning samt annan direkt skada.
- 8.6 Kommunens rutiner vid skadereglering framgår av bilaga 2.

Skada som drabbat tredje man

- 8.7 Om part har utgett skadestånd eller ersättning till tredje man som ska bäras av den andra parten, äger den första parten full regressrätt gentemot den andre parten. Parts regressrätt gäller oavsett vad som kan följa av lag eller författning avseende ansvaret.
- 8.8 Vad kommunen enligt lag eller annan författning utgivit till tredje man i ersättning för skada får kommunen återkräva av järnvägsföretaget om kommunen visar att järnvägsföretaget vållat skadan.
- 8.9 Järnvägsföretaget bär ansvaret för skada som till följd av järnvägsdrift tillfogas dennes personal, dennes uppdragstagare samt gods och liknande som denne omhändertagit för befordran. Vad järnvägsföretaget utgivit i ersättning för sådan skada får återkrävas från kommunen endast om skadan vållats av kommunen.

Utredning

- 8.10 Part skall vid skada tillse att erforderlig utredning genomförs som utvisar vad som orsakat skadan. Den part som har kontroll över anläggning, fordon eller maskin ska tillhandahålla de erforderliga tekniska underlag som den andra parten begär.
- 8.11 Parts krav med anledning av skada skall snarast framföras till den andre parten, dock senast inom 90 dagar (a) från den händelse som orsakade skadan, eller (b) såvitt avser krav från tredje man från det denne framställt krav gentemot part. Parts rätt till ersättning bortfaller helt om tidsfrist enligt ovan inte iakttas. Krav skall framföras skriftligen och innehålla en redogörelse för de förhållanden som åberopas som grund för kravet.
- 8.12 Om sammanhang mellan orsak och skada fastställs, erfordras inte att skadelidande part härutöver visar att den andra parten varit vårdslös i det aktuella fallet. Om utredningen inte visar vad som orsakat skadan ska vardera parten bära sina kostnader.

Jämkning

- 8.13 Ersättning som part ska utge med anledning av skada kan jämkas om den andra parten varit medvållande till skadan. Jämkning ska ske efter vad som är skäligt med hänsyn till det vållande som har förekommit på ömse sidor.

9. Försäkring

- 9.1 Järnvägsföretaget ska uppfylla Transportstyrelsens riktlinjer för försäkringskydd avseende den skadeståndsskyldighet som kan uppkomma till följd av järnvägstrafik.

10. Avtalets giltighet

- 10.1 I händelse av att part gör sig skyldig till väsentligt kontraktsbrott har den andre parten rätt att säga upp avtalet till omedelbart upphörande om parten skriftligen meddelat den andra parten att avtalet kommer att sägas upp till följd av kontraktsbrott.

- 10.2 Part som mottagit skriftligt meddelande om uppsägning av avtalet med anledning av kontraktsbrott ska i samråd med den andra parten efter bästa förmåga vidta åtgärder för att så fort som möjligt undanröja kontraktsbrottet.
- 10.3 Detta avtal upphör med omedelbar verkan att gälla, utan särskild uppsägning, om endera parten försätts i konkurs.
- 10.4 Ändring i eller tillägg till detta avtal skall, såvida inte annat följer av särskild bestämmelse i avtalet, för att vara gällande göras skriftligen och vara undertecknad av båda parter.

11. Befrielsegrunder

- 11.1 Part är fri från ansvar för bristande fullgörelse av sina avtalsförpliktelser om den bristande fullgörelsen orsakats av händelse som krig, upplopp, arbetsinställelse, allmän brist i energiförsörjning, blockad, myndighetsbeslut eller annan händelse, varöver part inte råder.
- 11.2 Om befrielsegrund enligt ovan föreligger skall den part som åberopar befrielsegrunden vidta alla skäligen åtgärder för att minska, undanröja och reducera effekterna av befrielsegrunden.
- 11.3 Part som påkallar befrielse enligt ovan skall utan dröjsmål skriftligen underrätta den andra parten därom och skall snarast meddela den andra parten när befrielsegrunden upphört.

12. Tvister

- 12.1 Tvist mellan parterna som berör trafikeringsavtal skall i första hand avgöras av det samrådsorgan som parterna upprättat.
- 12.2 I händelse av att tvist inte kan lösas genom samråd och såvida parterna inte enas om annat kan endera parten hänskjuta tvist till Transportstyrelsen eller svensk allmän domstol.

Bilaga 1. Hanteringsregler vid olycka och olyckstillbud

1. Anmälan och röjningsmedgivande

1.1. Anmälan om olycka och olyckstillbud

Alla olyckor, olyckstillbud och avvikelser som medför olycksrisker och inträffat på det järnvägsnät som kommun förvaltar skall omgående anmälas till kommunen.

Med kommunen avses även av kommunen anlitad utövare av operativ driftledning.

1.2. Anmälan om djurpåkörning

Även djurpåkörningar anmäls som ovan. Med djurpåkörning menas, dels påkörning av större vilt (t.ex. älg, hjort, rådjur, vildsvin, björn, lo, varg, järv, utter och örn), dels påkörning av större tamdjur (t.ex. ren, ko, häst, får och hund).

1.3. Järnvägsföretagets kontaktperson och röjningsmedgivande

Kommunen anmäler omgående inträffade olyckor som kommer till kommunens kännedom till inblandade järnvägsföretag. Detta gäller ej djurpåkörning. Järnvägsföretaget skall till kommunen ange kontaktperson som omgående kan nås för att ta emot anmälan om inträffad händelse och ta ställning till om järnvägsföretaget skall utreda händelsen. När järnvägsföretaget fått kännedom om att olycka eller olyckstillbud inträffat skall eventuell avsikt att utreda händelsen omgående anmälas till kommunen.

1.4. Samverkan och tillgång till faktaunderlag

Järnvägsföretaget skall utan dröjsmål låta kommunens utredare få tillgång till uppgifter från fordons registreringsutrustningar och i övrigt erhålla det faktaunderlag som behövs för utredningens genomförande, exempelvis data om fordon och arbetsredskap, tekniska utredningar samt vittnesmål från personal. Kommunen skall utan dröjsmål låta järnvägsföretagets utredare få tillgång till uppgifter som behövs för utredningens genomförande, exempelvis data om spåranläggningen.

Utredningen skall ske i samverkan mellan kommunen och inblandade parter. Detta gäller dock inte om opartiskheten i undersökningen äventyras.

Part skall, på begäran, delge den andra parten den skriftliga utredningsrapporten.

2. Olycksplatsansvarig

Kommunen utser olycksplatsansvarig. Olycksplatsansvarig ansvarar för samordningen av arbetet på olycksplatsen, ansvarar för röjningsarbetet och beslutar om i vilken omfattning trafiken kan tillåtas passera förbi olycksplatsen. I ansvaret omfattas även skyddsåtgärder på gemensamt arbetsställe enligt arbetsmiljölagen. Olycksplatsansvarig meddelar röjningstillstånd.

3. Röjningsmedgivande och röjningstillstånd

Innan något fordon får flyttas eller det vidtas andra åtgärder som på något vis kan påverka ledtrådarna efter händelseförloppet, måste ett röjningstillstånd (se nedan) finnas. Undantaget är räddningsarbetet som får bedrivas utan röjningstillstånd.

När faktainsamlingen avslutats lämnar varje olycksutredare ett röjningsmedgivande till den olycksplatsansvarige.

När den olycksplatsansvarige inhämtat alla parter medgivande och olycksplatsen är skyddad ur trafiksäkerhetssynpunkt kan röjningstillståndet lämnas till de som skall leda röjningsarbetet. I anslutning till röjningstillståndet meddelas också de eventuella direktiv som kan behövas av arbetsmiljösäl.

Röjningsmedgivande respektive röjningstillståndet kan i vissa fall omfatta endast delar av olycksplatsen.

4. Räddningsövning

Järnvägsföretaget och kommunens skall i förebyggande syfte i samverkan genomföra räddningsövningar i den omfattning som överenskommes mellan parterna.

Bilaga 2. Rutiner vid skadereglering

1. Inledning

Syftet med dessa anvisningar är att uppnå en enhetlig och korrekt skadehantering och skadereglering. Anvisningarna gäller inte för parts regresskrav för skada på tredje man.

Med kommunen avses även av kommunen anlitad utövare av operativ driftledning.

2. Olyckskategorier

Utrednings- och handläggningssmässigt indelas järnvägsolyckor i följande kategorier:

- Olycka i tågfärd, spårfärd eller växling.
- Sammanstötning mellan järnvägsfordon och försäkringspliktigt fordon (plankorsningsolycka).

3. Rapportering

När olycka i tågfärd, spårfärd eller växlingsrörelse inträffat lämnar kommunen information till:

- SOS-larm (i förekommande fall)
- Berörda järnvägsföretag
- Trafikverkets driftledning

När olycka sker genom sammanstötning mellan järnvägsfordon och försäkringspliktigt fordon (plankorsningsolycka) lämnar kommunen information till järnvägsföretaget. Järnvägsföretaget agerar enligt följande:

- a) Eget försäkrat järnvägsfordon:
 - Tar reda på vägfordonets registreringsnummer genom polis.
 - Kontaktar vägfordonets försäkringsgivare.
 - Ställer sitt skadeståndskrav till vägfordonets försäkringsgivare.
- b) Av annan ägt eller försäkrat järnvägsfordon:
 - Får genom polis vägfordonets registreringsnummer.
 - Kontaktar järnvägsfordonsägarens försäkringsbolag eller försäkringsmäklare.
 - Sammanställer och sänder in sitt krav, stilleståndskostnader, extra kostnad till vägfordonets försäkringsgivare.

4. Utredning

Olycka i tågfärd, spårfärd eller växling utreds av kommunen och järnvägsföretaget.

Anm. Utredningen skall också i särskilda fall genomföras av polis och/eller Statens haverikommission, samt i förekommande fall av Transportstyrelsen.

Sammanstötning mellan järnvägsfordon och försäkringspliktigt fordon utreds av kommunen och polis samt i förekommande fall järnvägsföretag, när dessa händelser medför omfattande skador för järnvägsföretag.

Sammanstötning mellan järnvägsfordon och försäkringspliktigt fordon, varmed avses sammanstötning mellan järnvägsfordon och vägfordon, skall i första hand regleras av vägfordonets försäkringsbolag. Administrationen sker av berört järnvägsföretag vid fordonsskada och av kommunen vid skada på infrastrukturen.

Utredningsrapport upprättas enligt anvisningar fastställda av bland annat Transportstyrelsen. För att ekonomiskt kunna reglera skadan, skall rapporten bland annat innehålla beskrivning av:

- a) Anläggning:
 - Teknisk standard; räler, sliprar, ballast, etc.
 - Anläggningens ålder.
- b) Fordon/maskin:
 - Littera och individnummer.
 - Fordonets/maskinens ålder.
 - Fordonsägare.
- c) Tredje man tillhörig utrustning, inklusive annat järnvägsföretag.

Utredningsrapport upprättas snarast möjligt och får inte försenas till följd av osäkerhet om skadans kostnader.

Anm. Det är viktigt att på olycksplatsen säkerställa så mycket information som möjligt för att kunna fastställa vem, eller vad, som orsakat skadan. Bärgnings- eller röjningsmedgivande kan ges efter att säkerställande av faktainsamling gjorts, för att klargöra orsaken till olyckan i möjligaste mån.

5. Principer för skadevärdering av egendom

- a) Totalskada har uppstått när kostnaden för återanskaffning eller reparation överstiger det i nedanstående framräknade dagsvärdet (V).
 - *Föremål*
 - *Återanskaffningsvärdet* (A kr) är vad ett skadat föremål eller föremål av motsvarande standard och funktion som det skadade, kostar att återanskaffa, inklusive alla kostnader att få det på plats eller i produktion. Om det inte finns möjlighet att återanskaffa föremålet, beräknas återanskaffningsvärdet genom att värdet vid föremålets anskaffningstidpunkt justeras enligt index (KPI) från angiven tidpunkt fram till skadedagen.
 - *Livslängd* (N år)
 - *Ålder* (Y år) är antal hela år räknat från första gången föremålet togs i bruk.
 - *Avskrivningsprocenten* (P) erhålls genom att dividera föremålets ålder med dess livslängd, $((Y/N)*100)=P$. Den maximala avskrivningen begränsas dock till 80 %, vilket är praxis för fungerande föremål som är i drift eller produktion.
 - Föremålets *dagsvärde* (V kr) är lika med återanskaffningsvärdet multiplicerat med det ej avskrivna värdet i kr, $V=(A*(100-P))$.
- b) Med reparationskostnad avses de verifierade kostnader som uppkommit vid återställande av det skadade föremålet till samma funktionsförmåga och skick det hade direkt före skadan inträffade. Reparationen ska utföras med för arbetet adekvata metoder och vidtas under normal arbetstid och under normala förhållanden. Kostnad för reparation får inte överstiga värdet av totalskada enligt punkt 4 a). Kostnad för provisorisk åtgärd för att återställa t.ex. spår efter skada kan dock tillkomma under vissa omständigheter, exempelvis om tjäle omöjliggör ett normalt återställande.
- c) Forcering är arbete på övertid, merkostnader för transporter, materiel och verktyg, etc. inköpta på plats, förtäring levererad till olycksplats m.m., allt i avsikt att snabba upp återställande. Tillägget syftar till att forcering är normen, det vill säga att t.ex. kommunen så snabbt som möjligt återställer spåret efter en olycka. Forceringskostnad ska kunna motiveras genom inbesparad avbrottskostnad och ska särredovisas från normal reparationskostnad.

- d) Det åligger parterna att efter bästa förmåga söka minimera den totala skadekostnaden.
- e) Stilleståndsersättning utgår för den tid skadat fordon eller skadad maskin inte kan användas för sitt ändamål (= indirekt skada). För fordon och maskiner beräknas dagsersättningen för stillestånd enligt följande formel:

$$\frac{\frac{RF \cdot \text{Å} / 2}{100} + \frac{\text{Å}}{A}}{365} = \text{kr/dag}$$

RF = Ränta, gällande referensränta + 2 %

Å = Återanskaffningsvärde

A = Avskrivningstid, år

6. Principer för prissättning av tjänster

- a) Endast direkt kostnad hänförbart till fastställd skada ersätts.
- b) Administrativt tillägg utgår ej.
- c) Respektive part svarar för egna utredningskostnader.
- d) Inköpt materiel faktureras till debiterat pris.
- e) För maskiner och fordon som används i såväl tågdriften som spårreparationer faktureras skäliga kostnader enligt verifikat.
- f) För maskiner och fordon som hyrs in av järnvägsföretaget är försäkringsvärdet det som anges i avtalet mellan järnvägsföretaget och fordon-/maskinuthyraren.
- g) Inhyrda tjänster, entreprenörer, leverantörer, transporttjänster, etc. debiteras enligt styrkt kostnad.

7. Former för reglering av skada (ersättningsregler)

Ersättning utges för reparationskostnad eller kostnad för återanskaffning, dock maximalt med föremålets dagsvärde enligt punkt 5 a) Kostnader skall alltid styrkas enligt punkt 8 a), om inget annat överenskommit i särskild ordning.

Om skadat föremål inte reparerats eller återanskaffas, utges ersättning för kostnad motsvarande återställandet, dock högst med föremålets dagsvärde.

8. Betalning

- a) Ersättningskrav mot orsakande part skall framställas genom faktura. Innan faktura utfärdas skall dock parterna vara överens om vem som orsakat skadan. Parterna skall vid fakturering styrka krav på ersättningar genom t.ex. kopia av verifikation. Om parterna är oense om del av faktura, skall ostridigt belopp betalas inom angiven tid.

Faktura skall delas upp på följande delposter:

- Bärgning/röjning,
- Forcering,
- Återställande av anläggning,
- Annan direkt kostnad (specificerad).

För varje delpost redovisas kostnaderna uppdelade på:

- Personalkostnader (timmar och à-pris),
- Maskinkostnader,
- Materielkostnader och
- Externa kostnader.

Å-contofakturering kan ske efter överenskommelse mellan parterna.

Om ersättningsbelopp delas upp på flera fakturor, skall på den sista fakturan anges att den avser slutfakturering.

b) Ränta på fordran utgår enligt räntelagen.

c) Moms utgår för närvarande ej på skadestånd.

d) Faktura avseende skada orsakad av:

- Kommunen ställs till:
Nykvarns kommun
155 80 Nykvarn
- Järnvägsföretaget ställs till den adress som anges i trafikeringsavtalet.

9. Preskription

Skada skall anmälas skriftligt på sätt och inom tid som anges i trafikeringsavtalet punkt 10.9.

Har fakturering inte gjorts inom tre år från överenskommelse om ansvarsfrågan, anses kravet förfallet.